

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 10/2001 vp

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan toimintakertomus 1999

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 28 päivänä maaliskuuta 2001 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi kertomuksen Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan toiminnasta (K 3/2001 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- Suomen PN-valtuuskunnan puheenjohtaja Outi Ojala
- Suomen PN-valtuuskunnan pääsihteeri Patrick Zilliacus
- Pohjoismaisen yhteistyön sihteeristön päällikkö Karl Johan Krokfors.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Kertomus sisältää yhteenvedon Pohjoismaiden neuvoston toiminnasta kertomusvuonna.

Pohjoismaiden neuvoston 51. istunto pidettiin Tukholmassa 8.—11. marraskuuta 1999. Kertomuksen mukaan vuonna 1999 panostettiin paitsi Itämeren ja Barentsin lähialueyhteistyöhön myös Keski-Eurooppaan suuntautuvaan kansainväliseen yhteistyöhön.

Kertomusvuonna jatkettiin keskustelua neuvoston ja pohjoismaisten parlamentaarikoiden osallisuudesta EU:n pohjoisen ulottuvuuden kehittämisessä. Valiokunta pitää tärkeänä, että pohjoisen ulottuvuuden vakiinnuttaminen ja siällön kehittäminen jatkuvat.

Neuvoston vuoden 1999 toiminnasta kertomuksessa mainitaan muunmuassa neuvoston ja Baltian parlamentaarisen yleiskokouksen toinen yhteiskokous, joka pidettiin helmikuussa Helsingissä. Kokous pohjusti osaltaan Pohjoismaiden neuvoston panostusten jatkumista Baltiassa.

Alattiossa järjestettiin huhtikuussa Barentsin alueen ensimmäinen parlamentaarikkokonferenssi, joka osoitti, että Pohjoismaat haluavat panostaa paitsi Luoteis-Venäjän kanssa tekemäänsä yhteistyöhön myös parlamentaariseen Barents- ja Arktis-yhteistyöhön. Valiokunta pitää myönteisenä, että kertomusvuonna neuvosto on kehittänyt kontaktejaan myös Keski-Eurooppaan ja EU:n hakijamaihin.

Pohjoismaiden neuvosto kehitti vuoden aikana lisäksi Venäjän kanssa tekemäänsä yhteistyötä, joka sai uusiakin ulottuvuuksia, kun neuvoston jäseniä osallistui joulukuussa ensimmäistä kertaa Venäjän duumavaalien tarkkailuun.

Pääministereiden selonteossa käsiteltiin haasteita, joita pohjoismaiset hyvinvointivaltiot kohtaavat globalistumisen myötä. Lisäksi korostettiin Baltian ja Luoteis-Venäjän lasten ja nuorten aseman parantamista sekä Kaliningradiin kohdistuvia hankkeita.

Ulkoministereiden selonteossa todettiin, että EU:n kiinnostus Pohjois-Eurooppaa kohtaan on lisääntynyt pohjoisen ulottuvuuden myötä ja että myös Islanti ja Norja on kutsuttu mukaan muovaamaan pohjoista ulottuvuutta. Arktisen neuvoston ja EU:n pohjoisen ulottuvuuden välisiä suhteita tulisi tiivistää. Ulkoministereiden selonteko käsitteli myös Etyjiä ja Natoa sekä Pohjoismaiden yhteistyötä ja neuvonpitoa YK:ssa. Valiokunta pitää tärkeänä Pohjoismaiden yhteistyötä erityisesti YK:ssa, jonka rooli on vahvistumassa uuden kansainvälisen tilanteen myötä.

Puolustusministereiden selonteosta on tullut vakiintunut käytäntö neuvoston työssä. Selonteossa painotettiin, että pohjoismainen puolustusyhteistyö on luonteeltaan pragmaattista, ja se mukautuu jatkuvasti ympäröivän maailman muuttuviin puolustuspoliittisiin edellytyksiin.

Yhteistyö pohjautuu käsitykseen siitä, että turvallisuutta ei voida enää mieltää omien rajojen ja alueiden puolustamiseksi, vaan se edellyttää laajempaa näkökulmaa. Kansainvälisellä tasolla panostetaan yhä enemmän ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja demokratian kehittämiseen. Valiokunta toteaa, että kertomuksessa mainittu vuodesta 1994 alkaen jatkunut puolustusmateriaaliyhteistyö on tuottanut konkreettisia tuloksia yhteisten helikopterihankintojen muodossa.

Päätösehdotus

Ulkoasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että tämä mietintö lähetetään tiedoksi hallitukselle ja Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnalle.

Helsingissä 8 päivänä marraskuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Liisa Jaakonsaari /sd	Kimmo Kiljunen /sd
vpj.	Eva Biaudet /r	Outi Ojala /vas
jäs.	Ulla Anttila /vihr	Kalevi Olin /sd
	Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk	Sirpa Pietikäinen /kok
	Bjarne Kallis /kd	Hannu Takkula /kesk
	Ilkka Kanerva /kok	Ben Zyskowicz /kok.
	Antero Kekkonen /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Raili Lahnalampi.